

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January -2026

Course	: MAIKS	Date	: 19/02/2026
Subject Code	: MAIKS-E10104	Time	: 11:30am to 01:45pm
Subject Name	: Environmental Studies	Duration	: 02.15 Hours
		Max. Marks	: 70

પ્રશ્ન-1 પર્યાવરણીય શાસ્ત્ર (Ecology) અને પર્યાવરણની સંકલ્પનાની વિગતવાર ચર્ચા કરો. પરિસ્થિતિતંત્રના પ્રકારો સમજાવો. 14

અથવા

કુદરતી સંસાધનો શું છે? તેમના પ્રકારો, સંચાલન પદ્ધતિઓ અને સંરક્ષણના ઉપાયો સમજાવો.

પ્રશ્ન-2 પર્યાવરણ પર માનવ પ્રવૃત્તિઓના પ્રભાવની ચર્ચા કરો. વૈશ્વિક પર્યાવરણીય સમસ્યાઓનું વર્ણન કરો. 14

અથવા

વાયુ પ્રદૂષણના કારણો, તેના અસરો તથા વાયુ ગુણવત્તા ધોરણોની વિગતવાર સમજ આપો.

પ્રશ્ન-3 વાયુ પ્રદૂષણ નિયંત્રણ ઉપકરણોનું વર્ણન કરો તથા ધ્વનિ પ્રદૂષણની મૂળભૂત સમજ આપો. 14

અથવા

પર્યાવરણ સંરક્ષણ માટેના કાયદા, નિયમો, પર્યાવરણીય ઓડિટ તથા જલવાયુ પરિવર્તનના પ્રભાવની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) 14

1. પરિસ્થિતિતંત્રના ઘટકો
2. ઘન કચરા વ્યવસ્થાપન (Solid Waste Management)
3. ધ્વનિપ્રદૂષણના સ્ત્રોત
4. જળશુદ્ધીકરણ પ્રક્રિયાઓ

પ્રશ્ન-5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકના બે ગુણ) 14

1. કુદરતી સંસાધનનું ઉદાહરણ કયું છે?
(A) પ્લાસ્ટિક (B) કોલસો (C) સિમેન્ટ (D) કાચ
2. વાયુ પ્રદૂષણનું મુખ્ય કારણ શું છે?
(A) વૃક્ષારોપણ (B) વાહન ધુમાડો (C) વરસાદ (D) પવન
3. ધ્વનિ પ્રદૂષણનું માપન એકમ કયું છે?
(A) વોટ (B) મીટર (C) ડેસિબલ (D) લિટર
4. જળ પ્રદૂષણનું મુખ્ય કારણ કયું છે?
(A) વરસાદ (B) ઉદ્યોગોનું ગંદુ પાણી (C) પવન (D) સૂર્યપ્રકાશ
5. ઘન કચરામાં મુખ્યત્વે શું સામેલ હોય છે?
(A) પાણી (B) પ્લાસ્ટિક અને કાગળ (C) વાયુ (D) ધુમાડો
6. પર્યાવરણીય ઓડિટનો હેતુ શું છે?
(A) ખર્ચ વધારવો (B) પ્રદૂષણ માપવું (C) પર્યાવરણની કામગીરીનું મૂલ્યાંકન (D) ઉત્પાદન ઘટાડવું
7. સુરક્ષા સંકેતોનો ઉપયોગ શા માટે થાય છે?
(A) શોભા માટે (B) માહિતી માટે (C) જોખમ વિશે ચેતવણી માટે (D) જાહેરાત માટે
